

**การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยเพื่อ
เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน :
วิเคราะห์กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต**

**Development of a Tourism Industry of Thailand in
Preparation to Cope With the Asean Economic
Community : an Analysis of Phuket Provincial
Administrative Organization**

ภูมิพัฒน์ อัครภูรินทร์
รศ.ดร.หรรณ ชูเพ็ญ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของรัฐบาลที่มีต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและความจำเป็นที่ต้องตามให้ทันกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียน 2) ศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตในด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เป็นอยู่และการเตรียมความพร้อมเพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตในด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เป็นอยู่และการเตรียมความพร้อมเพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ 4) เป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย บุคลากรในองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต รวม 120 คน ผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ผู้อำนวยการสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดภูเก็ต ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต อุปนายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวและนายกสมาคมโรงแรมไทยภาคใต้ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์/สังเคราะห์เนื้อหา และการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

*นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

**อาจารย์ที่ปรึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาครัฐบาลโดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กำหนดแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2555-2559 โดยมี 5 ยุทธศาสตร์หลัก คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาสินค้า บริการ และปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความเชื่อมั่นและการส่งเสริมการท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว เพื่อเป็นทิศทางในการฟื้นฟูการท่องเที่ยว

2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต มีภารกิจในการจัดการให้บริการสาธารณะกับชุมชน และส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวของจังหวัดโดยได้นำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 มาเป็นแผนแม่บท และมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของภูเก็ต ระหว่างปี พ.ศ. 2556-2558

การพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตได้มีประสานงานระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ให้การสนับสนุนงบประมาณกับภาคธุรกิจเอกชน พัฒนาอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ในด้านภาษาต่างประเทศ พัฒนาเซฟ การจัดโรดโชว์ในต่างประเทศ ส่งเสริมกิจกรรมตามประเพณี พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยง

3. ปัญหาและอุปสรรคขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตในด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เป็นอยู่และการเตรียมความพร้อมเพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ ปัญหา

บุคลากร ปัญหาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ปัญหาเรื่องน้ำประปาไม่เพียงพอ ปัญหาเรื่องถนนหนทาง คูระบายน้ำ

4. การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะต้องมีการวางแผนทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ในการแก้ปัญหาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะปัญหาเรื่องน้ำดิบ การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน การให้ความช่วยเหลือด้านงบประมาณ การส่งเสริมการตลาดด้านการท่องเที่ยว และการพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยว

คำสำคัญ : การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว/ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน/องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต

Abstract

The purposes of this research were to study 1) the role of the government towards the tourism development and the need to keep pace with other countries in ASEAN, 2) role of the Phuket Provincial Administrative Organization in the tourism and is preparing to compete in the ASEAN Economic Community 3) the problems of Phuket Provincial Administrative Organization in the tourism and prepared to compete in the ASEAN Economic Community and 4) to suggest in the development approach of the tourism in preparing to enter the ASEAN Economic Community.

The sample consisted of personnel in Phuket Provincial Administrative Organization including 120 people. Director of Planning

and Budget Organization Phuket. Director of the Office of Tourism and Sports of Phuket. President of the Provincial Administration President of Phuket Tourism Council Vice President for Business Association of Hotels and Southern Thailand. The tools used in this study consisted of questionnaires and in-depth interviews. Data were analyzed with analysis / synthesis content and statistical analysis.

The research showed that

1. The government by the Ministry of Tourism and Sports, the National Tourism Development Plan. 2555-2559 with 5 main strategies ; strategy 1 development of infrastructure and facilities. Strategy 2 development and reconstruction to tourism sustainable. Strategy 3 developing product, services and resources for tourism. Strategy 4 building confidence and promoting tourism. Strategy 5 promote the participation of government, people and local governments in management of tourism resources, to directions on how to revive tourism.

2. Phuket Provincial Administration Organization mission of which to manage public services and local communities. The plans of the Ministry of Tourism, the National Tourism Development Master Plan is in operation, and plan / project / activity tour of Phuket during the year 2556-2558. Phuket Provincial Administration Organization, there has been coordination between the public and private sectors for took the strategy

tourism of Phuket. Provides financial support to the private sector to training the tourism personal in the foreign language development chef for roadshows abroad, tradition activities and development the area of tourism.

3. Barriers of Phuket Provincial Administration Organization in the travel industry and is preparing to compete in ASEAN, including personnel issues, infrastructure and facilities, the problem of inadequate water supply, and the problem of road drainage ditches.

4. The plan to prepare to enter the ASEAN Economic Community must be short, medium and long-term solutions in infrastructure and facilities. The water issue participate in resolving between the government and the private sector, assistance budget , promotion of tourism and the development of tourist area.

Keywords : Development of a Tourism Industry/Asean Economic Community/Phuket Provincial Administrative Organization

บทนำ

สมาคมการตลาดท่องเที่ยวไทย (Association of Thai Tourism Marketing : ATTM. 2556) กล่าวว่า สถานการณ์และแนวโน้มด้านการท่องเที่ยวที่มีการขยายตัวสูง มีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศการสร้างงาน และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค เพื่อให้การท่องเที่ยวของประเทศไทย

สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ และเกิดการเติบโตอย่างมีคุณภาพ ยั่งยืน สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 17 เมษายน 2552 ให้การท่องเที่ยวเป็นวาระแห่งชาติ (National Agenda) และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2552 ได้มอบหมายให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจัดทำยุทธศาสตร์แผนงานฟื้นฟูวิกฤตการท่องเที่ยวระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติที่จะต้องจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาในฐานะเลขานุการคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ จึงได้จัดทำร่างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555–2559 เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติพิจารณา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูและกระตุ้นภาคการท่องเที่ยวให้ขยายตัวและเกิดความยั่งยืน และเพื่อเร่งรัดและสร้างศักยภาพในการหารายได้จากการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้มีความพร้อมทั้งด้านคุณภาพการแข่งขัน เกิดการสร้างรายได้ และการกระจายรายได้ควบคู่ไปกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

รัฐบาลนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการเตรียมความพร้อมของภาคเอกชนเพื่อรองรับการเปิดเสรีที่ผ่านมามีการดำเนินงานยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากเกิดประสพกับปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ ปัญหากรอบการทำงานด้านกฎระเบียบและการบังคับใช้กฎหมาย ประเทศไทยมีกฎระเบียบหลายประการที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาธุรกิจด้านการท่องเที่ยว เช่น การปฏิบัติตามข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าและบริการ เป็นความตกลงระหว่างประเทศ (GATT) สิทธิบัตรและการขอวีซ่า เป็นต้น หรือ

กฎระเบียบด้านความปลอดภัยและมั่นคงในประเด็นต้นทุนธุรกิจด้านผู้ก่อการร้าย อันส่งผลต่อความมั่นใจในการลงทุนของชาวต่างชาติ ปัญหาหลักของหน่วยงานภาครัฐ คือ การบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เช่น กฎหมายการจ้างงาน กฎหมายแรงงานต่างด้าว และกฎหมายควบคุมเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยว รวมทั้ง ปัญหาด้านนโยบาย ที่ทางรัฐบาลยังไม่ได้มีการวางนโยบายหรือแผนงานระดับชาติเพื่อรองรับการเปิดเสรีบริการท่องเที่ยว (วิทยาลัยนวัตกรรม, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555 หน้า 111) รัฐบาลจึงต้องพัฒนาในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก แรม สินค้าและบริการ ความพร้อมเพื่อการเปิดเสรีด้านการค้าและบริการที่อาจส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการที่มีขีดความสามารถต่ำ และต้องเร่งปรับตัวให้พร้อมรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับแรงงานไทยในการรับมือกับการเปิดเสรีบริการท่องเที่ยวของอาเซียนตามแผนเออีซี หลักสูตรด้านท่องเที่ยวจึงควรเพิ่มเนื้อหาวิชาด้านพฤติกรรมของผู้รับบริการชาวต่างชาติ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากชาติอาเซียน ภาษาอาเซียน รวมทั้งเนื้อหาวิชาด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียนด้วย

การท่องเที่ยว นับว่ามีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศมาก ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว จึงมีการตั้งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาขึ้นใน ปี พ.ศ. 2545 เพื่อเป็นองค์กรหลักในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การกีฬา การศึกษาด้านกีฬา นันทนาการ และราชการอื่นๆ ที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีการบริหารจัดการภายใต้วิสัย

ของนักท่องเที่ยว ความไม่พร้อมของสถานที่ท่องเที่ยวที่ขาดการดูแลรักษา ปัญหา เหล่านี้จึงต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้น

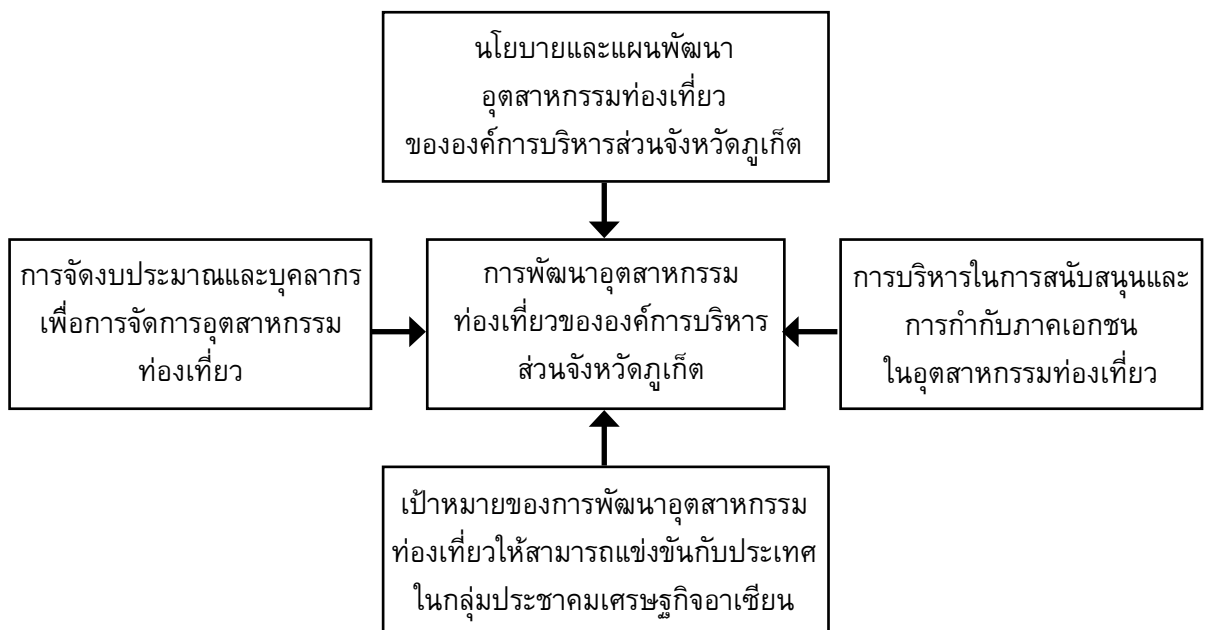
ด้วยความสำคัญของการท่องเที่ยวซึ่งมีส่วนทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น การพัฒนาการท่องเที่ยวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเมื่อประเทศไทยจะก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ซึ่งจังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและมีชื่อเสียงหลายแห่ง แต่ยังมีขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการท่องเที่ยว เช่น การกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การให้การสนับสนุนและกำกับดูแลภาคเอกชนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การบริหารจัดการด้านงบประมาณเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นต้น ผู้วิจัยจึงได้เจาะจงศึกษาที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตเพราะเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในการบริหารจัดการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี โดยข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยจะเป็น

รูปแบบการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเฉพาะตัวขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต เพื่อให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยมีศักยภาพและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของรัฐบาลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและความจำเป็นที่ต้องตามให้ทันกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียน
2. เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตในด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เป็นอยู่และการเตรียมความพร้อมเพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตในด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เป็นอยู่และการเตรียมความพร้อมเพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
4. เพื่อเสนอแนะการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลักและใช้การวิจัยเชิงปริมาณเสริม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วย ผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ผู้อำนวยการสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดภูเก็ต ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติ คือ ตำแหน่งผู้บริหาร และทำหน้าที่ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว จำนวน 3 ตัวอย่าง

2) ภาคธุรกิจเอกชนและตัวแทนประชาชน ได้แก่ นายกสมาคมโรงแรมไทยภาคใต้ ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตและอุปนายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยระบุตำแหน่งเป็นผู้บริหาร จำนวน 2 ตัวอย่าง

3) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต รวม 120 คน ประกอบด้วย ข้าราชการส่วนท้องถิ่นและลูกจ้างประจำ ในหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวสรุปและอภิปรายผล

1. บทบาทของรัฐบาลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และความจำเป็นที่ต้องตามให้ทันกับประเทศอื่นๆ กลุ่มประเทศอาเซียนพบว่า ภาครัฐบาลมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศ เนื่องจาก การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อประเทศไทยทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ดังแนวคิดของ กุลวดี ละม้ายจีน (2555 หน้า 17-19)

ที่กล่าวว่า การท่องเที่ยวทำให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพ ช่วยลดอัตราการว่างงานแก้ปัญหาความยากจน เพราะการท่องเที่ยวเกิดขึ้นได้ในทุกพื้นที่ของประเทศ เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวตามชนบทก็จะทำให้คนในพื้นที่นั้นมีงานทำมีการจ้างงาน ประชาชนในท้องถิ่นก็มีรายได้ การท่องเที่ยวจึงก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปยังภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ และเมื่อประชาชนมีรายได้สิ่งที่ตามก็คือ ประเทศจะมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้น อุตสาหกรรมท่องเที่ยวช่วยสร้างรายได้ในรูปแบบเงินตราต่างประเทศ รายได้ที่เกิดจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในส่วนของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศโดยการมาจับจ่ายสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวทำให้มีผลต่อเศรษฐกิจ ช่วยลดปัญหาการขาดดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ ช่วยสร้างรายได้ให้ประชาชนทำให้เกิดการจ้างแรงงาน มีการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและมีการเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

จากการความสำคัญของการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักภาครัฐบาลที่มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การศึกษาด้านกีฬา นันทนาการ และราชการอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เพราะอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยเป็นอุตสาหกรรมที่นำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีความหลากหลายในด้านสินค้าและบริการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจึงกำหนดแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 เพื่อเป็นหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ คือ 1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

เพื่อการท่องเที่ยว 2) การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน 3) การพัฒนาสินค้าบริการและปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว 4) การสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยว และ 5) การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาค รัฐ ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว นอกจากนี้การกำหนดนโยบายหรือยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแล้ว รัฐบาลมีบทบาทในการสนับสนุนงบประมาณให้ท้องถิ่นและภาคธุรกิจเอกชนด้านการท่องเที่ยวพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว สนับสนุนการให้ความรู้และพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ให้คนแก่ชุมชนและท้องถิ่น รวมถึงบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ตลอดจนมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยว

2. บทบาทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตในด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เป็นอยู่และการเตรียมความพร้อมเพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต มีภารกิจในการจัดการให้บริการสาธารณะกับชุมชนและท้องถิ่น ได้นำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติของกระทรวงการท่องเที่ยวมาเป็นแผนแม่บทในการดำเนินงาน โดยมีการปรับนโยบายของกระทรวงบางส่วนเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของจังหวัด มาจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของภูเก็ต ระหว่างปี พ.ศ. 2556-2558 มีจำนวนนักท่องเที่ยวประมาณ 12 ล้านคน รายได้เข้าสู่จังหวัดสูงถึงหลักแสนล้านบาท ดังนั้น การจัดการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตจึงต้องมีการปฏิบัติอย่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎีและแนวคิดที่เหมาะสม โดยมีการกำหนดแนวทาง มาตรการ และแผนปฏิบัติการที่ดีคำนึงกรอบความคิดที่กำหนดไว้ (มนัส สุวรรณ และคณะ, 2541)

การพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตได้มีการประสานงานระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน ได้แก่ สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต สมาคมธุรกิจโรงแรมไทยภาคใต้ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดภูเก็ต หอการค้าจังหวัดภูเก็ต และชมรมพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต องค์กรทั้ง 4 นี้ไม่รวมห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ได้จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเสนอต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต เพื่อนำไปบรรจุลงในแผนฯขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2554 หน้า 38-41) ที่ระบุว่า การที่จะขับเคลื่อนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดผลในทางปฏิบัติจะต้องมีกระบวนการบริหารจัดการโดยหน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินงานตามกลยุทธ์ ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนของสังคมต่อการดำเนินงานทุกขั้นตอน ร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน และร่วมกันดำเนินงานพัฒนาตามแผนงานอย่างต่อเนื่อง

3. ปัญหาและอุปสรรคขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตในด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เป็นอยู่และการเตรียมความพร้อมเพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า มีปัญหาการผลิตบุคลากรไม่ทันกับจำนวนนักท่องเที่ยว ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ปัญหาน้ำดิบ ปัญหาถนนหนทาง คูระบายน้ำในการแก้ปัญหาดังกล่าว องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตได้จัดทำแผนงานพัฒนาสิ่งเหล่านี้ทุกปีภายใต้งบประมาณที่หาได้เพื่อพัฒนาระบบสาธารณูปโภคของจังหวัดภูเก็ต ในแต่ละปีจังหวัดภูเก็ตจะได้การจัดสรรงบประมาณจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับจำนวนภาษีที่ทางจังหวัดนำส่งให้กับส่วนกลาง เนื่องจาก

รัฐบาลต้องกระจายงบประมาณสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นไปยังจังหวัดต่างๆ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต จึงต้องใช้งบของท้องถิ่นที่เป็นรายได้จากการจัดเก็บภาษีในท้องถิ่น เช่น ภาษีจากการจดทะเบียนยานพาหนะ ภาษีค่าห้องพักของนักท่องเที่ยว และภาษีทั่วไป สำหรับงบประมาณเงินอุดหนุนจากภาครัฐบาลนั้นมีน้อย จึงนำไปใช้ในการสนับสนุนด้านการศึกษา เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนั้น สันติ ปาหวาย (สัมภาษณ์, 20/09/2558) ให้ข้อมูลว่า ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยว นั้น ที่ผ่านมาให้การสนับสนุนท้องถิ่นอย่างเต็มที่ โดยให้ความช่วยเหลือเทศบาลทุกเทศบาลในการเข้าไปเขียนแผนงานเพื่อของบประมาณจากส่วนกลาง แต่ปัญหาก็คือ ท้องถิ่นไม่เข้าใจระบบการทำงานเรื่องการเขียนแผนงานและงบประมาณ เขียนแผนมาแบบคร่าวๆ เขียนโครงการซ้ำซ้อน บางท้องถิ่นก็เขียนแผนงานของงบประมาณจากหลายหน่วยงาน เช่น ขอจากจังหวัด ขอจากกระทรวงฯ เมื่อได้งบประมาณลงมาแล้วไม่สามารถทำโครงการได้ทันกับระยะเวลาจึงทำให้ต้องนำเงินคืนคลังและเสียงบประมาณไปปีละหลายล้านบาท

ส่วนปัญหาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เช่น พนักงานในโรงแรม สถานประกอบการ ห้างสรรพสินค้า และแหล่งท่องเที่ยวชุมชน รวมถึงมัคคุเทศก์ที่ขาดทักษะด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้เนื่องจาก จังหวัดภูเก็ตจะมีความหลากหลายของนักท่องเที่ยว ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็คนั้นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของชาวต่างชาติทั้งในยุโรป อเมริกา ตะวันออกกลาง และในเอเชีย การสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ หากมัคคุเทศก์ท้องถิ่นไม่สามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศแล้วอาจทำให้ต้องใช้

ไกด์ชาวต่างชาติให้ข้อมูลแนะนำแหล่งท่องเที่ยว สิ่งก็ตามก็คือ ถ้าชาวต่างชาติให้ข้อมูลที่ผิดเพี้ยนก็จะทำให้นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลที่ผิดๆ ปัญหาด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษนั้นประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 8 ของอาเซียน ในการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศนั้น ควรจะมีหน่วยงานรับผิดชอบจัดตั้งศูนย์พัฒนาภาษาให้กับบุคลากรด้านการท่องเที่ยวโดยเริ่มจากการจัดชั่วโมงสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาและมหาวิทยาลัยให้มากขึ้น

การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 จากผลการศึกษาของเพชรศรี นนท์สิริ (2556) กล่าวว่า ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นความท้าทายและเป็นโอกาสใหม่ของประเทศไทยที่ส่งผลให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคง ในด้านเศรษฐกิจจะมีการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มในภูมิภาค การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การเพิ่มอำนาจการต่อรอง และการขยายตลาดอาเซียนที่มีประชากรมากกว่า 590 ล้านคน การท่องเที่ยวจึงเป็นยุทธศาสตร์หลักของการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคมตามเป้าหมายของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวด้วยการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวให้อยู่ในอันดับต้นๆ สนับสนุนงบประมาณสำหรับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงโทรม พัฒนาความสามารถของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ส่งเสริมด้านการตลาดท่องเที่ยว เช่น การจัดโรดโชว์ต่างประเทศ ส่งเสริมกิจกรรมตามประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ วัฒนธรรมด้านอาหารการกิน วัฒนธรรมการแต่งกายประจำถิ่น ซึ่งบทบาทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตที่มีต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม

ท่องเที่ยววนั้นสอดคล้องกับผลการศึกษาคิดเห็นของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตที่พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตมีบทบาทในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในระดับมาก โดยด้านนโยบายและแผนพัฒนาของ อบจ.ภูเก็ตที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ การสนับสนุนให้มีกิจกรรมตามประเพณีเพื่อกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยว การบริหารในการสนับสนุนและกำกับภาคเอกชนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตมีการวางแผนรับมือกับภัยธรรมชาติและภัยด้านอื่นๆ และยังให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว เช่น การก่อสร้างหอเตือนภัย สร้างไลฟ์การ์ดและพัฒนาบุคลากร สำหรับด้านการจัดงบประมาณและบุคลากรเพื่อการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลเพื่อพัฒนาศักยภาพของท้องถิ่น ให้ความร่วมมือกับผู้ประกอบการพัฒนาบุคลากรที่ให้บริการในด้านคุณธรรมจริยธรรม สำหรับเป้าหมายของการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้สามารถแข่งขันกับประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียน คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตมีเป้าหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ มีเป้าหมายพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปิดตลาดเสรี และสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1.1 การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคม

เศรษฐกิจอาเซียน จะต้องมีการวางแผนทั้งระยะสั้นระยะกลางและระยะยาวเพื่อแก้ปัญหาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

1.2 ควรมีการประสานงานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการแก้ไขปัญหาร่วมกันในรูปแบบของคณะกรรมการร่วม ประกอบด้วยข้าราชการประจำของกองทัพเรือขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต คณะสงฆ์ ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน ข้าราชการประจำระดับจังหวัด ในสัดส่วนประมาณ 40% ควรจะเป็นภาคเอกชนที่อยู่ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นสมาคมโรงแรม หอการค้าจังหวัดภูเก็ต สมาคมธุรกิจท่องเที่ยว สมาคมอุตสาหกรรม มัคคุเทศก์ เพื่อมาสร้างความเป็นญาติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

1.3 ภาครัฐควรจะมีบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น กฎหมายการรุกรานสิ่งแวดล้อม การขับเคื่อนกฎหมายควรส่งเสริมให้คนในสังคมมีส่วนร่วม และมีคณะกรรมการที่ประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคท้องถิ่น ภาคประชาชน และภาคธุรกิจเอกชน

1.4 การผลักดันสิ่งที่ภาครัฐต้องการให้เกิดขึ้นกับท้องถิ่นนั้น ควรมีการสำรวจความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น สำรวจสภาพทางภูมิศาสตร์สภาพความเป็นจริงในทางปฏิบัติ และความคุ้มค่าในการลงทุน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่ที่กว้างขึ้น เช่น การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกลุ่มอันดามัน 5 จังหวัด เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2552). **การส่งเสริมการลงทุนธุรกิจท่องเที่ยวในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- _____. (2558). **ภูเก็ต สวรรค์เมืองใต้**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://travel.kapook.com/view1009.html> , ค้นเมื่อ 28 กรกฎาคม 2558.
- กฤษฎา ตันสกุล (สัมภาษณ์, 22/09/2558)
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). **แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559**. กรุงเทพฯ : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กุลวดี ละม้ายจีน. (2555). **เอกสารประกอบการสอนวิชาวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หน่วยที่ 1 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว**. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- จุฑามาศ จันทรัตน์. (2544). “การท่องเที่ยวกว้างไกล หัวใจอยู่ที่ความร่วมมือ.” **จุลสารการท่องเที่ยว**, กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ธีระ เจียสกุล (สัมภาษณ์, 21/09/2558)
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). **อุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์. “**แผนพัฒนาสามปี 58-60**”. (2558). ภูเก็ต: องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต.
- มนัส สุวรรณ และคณะ. (2541). **โครงการศึกษาแนวทางและการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาตำบล**. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- วิทยาลัยนวัตกรรมการบริหาร, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2555). **รายงานฉบับสมบูรณ์ “โครงการจัดทำแผนพัฒนาบริการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปิดเสรีบริการท่องเที่ยว”**. กรุงเทพฯ: กรมการท่องเที่ยว.
- Adhikary, M. (1995). **Management of Ecotourism**. Bangkok : Srinakarinwirot University.
- Bartol, K. M. & Martin, D. C. (1997). **Management**. New York: McGraw-Hill.
- Dye, Thomas R. (1984). **Understanding Public Policy**. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall.
- Fred E. Fiedler. (1967). **A Theory of Leadership effectiveness**. New York: McGraw-Hill.
- Frederic W. Taylor. (1991). **The Principles of Scientific Management**. New York : Harper.
- Griffin, R. W. (1997). **Management**. 5th ed. Houghton: Mifflin.
- Gulick,Luther and Lyndall Urwick. (1973). **The Science of Administration**. New York : Columbia University,
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities.” **Educational and Psychological**, 30(3), pp.607-610.
- Max Weber. (1966). **The Theory of Social and Economic Organization**. Trans. By A.M. Henderson and Talcott Person, 4th ed. New York: The Free Press.

- Ministry of Tourism and Creative Economic.** (2013). [online]. Retrieved <http://www.tourismkm-asean.org> ค้นเมื่อ 4/9/58.
- Salvo Creaco. (2003). **The Role of Tourism in Sustainable Economic Development.** [online]. Retrieved : <https://ideas.repec.org/p/wiw/wiwsa/ersa03p84.html> ค้นเมื่อ 17/9/2558
- Simon, Herbert. (1996). **A Public Administration.** New York: Alfred A Kuopf.
- Tour Center. (2558). **องค์การท่องเที่ยวต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอาเซียน.** [online]. Retrieved : <https://sites.google.com/site/63webb1531/visit-xaseiyn/xngkhkar-thxng-theiyw-tang-ni-xutsahkrm-thxng-theiyw-xaseiyn>, ค้นเมื่อ 28 /8/2558.
- UNWTO e-library. (2004). **Indicators of Sustainable Development for Tourism Destinations A Guidebook (English Version).** [online]. Retrieved : <http://www.e-unwto.org/doi/book/10.18111/9789284407262> ค้นเมื่อ 17/9/2558
- Development of a Tourism Industry of Thailand in Preparation to Cope With the Asean Economic Community : an Analysis of Phuket Provincial Administrative Organization